

ABONAMENTELE

Pentru Sibiu:

1 lună 85 cr., 1/2 an 2 fl. 50 cr., 1/2 an 5 fl., 1 an 10 fl.

Pentru ducerea la casă cu 15 cr. pe lună mai mult.

Pentru monarhie:

1 lună 1 fl. 20 cr., 1/2 an 3 fl. 50 cr., 1/2 an 7 fl.
1 an 14 fl.

Pentru România și străinătate:

1/2 an 10 franci, 1/2 an 20 franci, 1 an 40 franci.

Abonamente se fac numai plătindu-se înainte.

TRIBUNA

Apare în fiecare zi de lucru

INSERTIUNILE

Un șir garmond prima-dată 7 cr., a doua
a treia-ora 5 cr., și timbru de 30 cr.

Redacția și administrația: Strada Poplace Nr. 15.

Se prenumără și la poste și la librării.

Epistole nefrancate se refușă. — Manuscripte nu se înapoiază

Numeri singuratici la 5 cr. se vând la „Tipografia”, soc. pe acțiun

Numeri singuratici la 20 bani se vând la librăria G. Cârjan, Ploest

Scopul.

(p). Trebuie să recunoaștem, că presa maghiară începe să ne dea o atențiune oarecare. Nu e zi în care să nu se ocupe cu „Tribuna”, să nu reproducă câte ceva din ea și să nu aprecieze cele reproduse. Firește, fiecare foie din punctul ei de vedere, și toate la olăscut din punctul de vedere prea bine cunoscut al ideii de stat unitar maghiar.

E un progres însă și acesta. Față de trecut un mare progres. Pentru că întrecut pe vremea lui Bánffy-Jeszenszky, nu ne cetia nici o gazetă străină din Ungaria, fiind că vestitul cabinet al lui Jeszenszky monopolisase pentru sine acest drept. Ne cetiau numai mercearii lui Jeszenszky și ei făceau comunicate pentru foile străine. Natural, că le comunicau numai aceea ce era favorabil pentru politica lui Bánffy, ear' asupra celorlalte lucruri, tratate în presa română, era observată cu strictețe cea mai adâncă tăcere.

Această schimbare de „sistem”, ca să zicem așa, nu e în destrămintul cauzei comune. Și ne pare bine că s'a făcut această schimbare. Pentru că ocupându-se presa maghiară cu noi, își va da silința să ne și înțeleagă, și înțelegându-ne va mai slăbi și ea din înjurături și va contribui la delăturarea raporturilor încordate dintre Români și Maghiari.

Căci răul residă totem în faptul, că Maghiarii 'și-au dat până acum prea puțină silință să ne înțeleagă pe noi și politica noastră. Și sîntem siguri, că în momentul în care o vor înțelege, — vor înceta a ne mai timbra de dușmani ai patriei, de agitarii, de irredentiști.

Dar' se venim la temă.

În presa maghiară 'și-a făcut runda și declarația noastră din nr. 165, făcută cu privire la pasivitate, în care ziceam că:

„Nu intrăm în parlamentul maghiar, pentru că nu putem intra în el altcum, decât numai ca reprezentanți ai poporului român din țările de sub coroana Sfântului Stefan, recunoscut de individualitate independentă națională”.

„Pesti Hirlap”, care publicase și el declarațiunea aceasta, revine asupra ei într'un număr mai recent, și o ia la examinare minuțioasă. Crede a afla în dosul ei un scop ascuns, însă de mare importanță politică. Desvoolă chestia astfel:

„Românii din Ardeal consideră de mare vătămare faptul, că guvernul trecut maghiar a dizolvat comitetul național român. Comitetul acesta a reprezentat, în mod separatistic, aspirațiunile naționale române în statul maghiar, precum și pretenșiunile pe cari Românii ar dori să le realizeze, dacă li-s'ar da posibilitatea.

„Românii extremiști nu pot lua deci hotărîre cu privire la intrarea lor în viața politică, până nu li-se dă ocaziune să se pună în legătură cu corporațiunea, care, după credința lor, forma pe vremea decretării pasivității parlamentului Românilor. În scopul acesta, ca primă condiție ei cer să le permită actualul guvern reorganizarea comitetului național și a adunării naționale. Aici ar fi pus de nou în discuție programul, eventual s'ar modifica cel vechiu, și numai după perfecționarea organizării ar veni rîndul la condițiunile pe lângă cari Românii ar putea eși din pasivitate. Dat fiind, că Sași încă au în Ardeal o astfel de organizare, Românii au speranță că actualul guvern le va împlini dorința. Vorba e numai, că oare abandonarea pasivității din partea Românilor trage atîta la cântar, ca de dragul ei să se revînie o instituțiune, care în trecut a provocat atîta confuziune?”

Nimic mai corect și mai logic decât mersul acesta de idei. Natural, că prima dreptate ce ar trebui să ne se facă este, că guvernul maghiar se ne redevă drepturile de liberă întrunire, confiscate de Bánffy.

Nu e corect și nu e logic însă, că Maghiarii tot mai vreau să pună în cumpănă dreptatea și asuprirea, pentru că să vadă care trage mai mult la cântar. Ar trebui să știe guvernul nostru, că dreptatea tocmai atunci se ridică în sus, când de cealaltă parte a cântarului se pun guvernele cu toată greutatea politice lor asupritoare. Dar' se sperăm că încet-încet vor înțelege Maghiarii și lucrul acesta, tot așa cum au început acum să înțeleagă, care este d. e. scopul cel mai apropiat, în politica noastră națională.

Sibiu, 21 Aug. n.

Dela curtea română. Se telegrafează dela Sinaia, că M. S. Regele Carol, în urma unei răceli, a fost cuprins de o gastralgie violentă, care însă a dispărut mereu, astfel, că starea M. Sale e acum satisfăcătoare, ear' completa restabilire a sănătății va putea fi contactată în curînd.

Dela Ischl. Atît prim-ministrul austriac, contele Thun, cît și ministrul austriac de culte și instrucțiune publică, Bylandt-Rheidl, a fost primă Sămbătă în lungă audiență din partea Monarhului, la Ischl. Contele Thun a stat la Monarhul două ore și jumătate. Ambii miniștri au fost opriți la prânz. În decursul săptămînei aceștia va merge și prim-ministrul maghiar, Széll, la Ischl, probabil Joi sau Vineri.

„BETIA DELA ARAD”. Gazetele maghiare reproduc pasaje lungi din primul articol al dîui T. Raica, publicat în foaia noastră sub titlul de sus, îndeosebi partea în care e combătut contele Tissa pentru neadevărurile istorice cuprinse în toatul sau dela Arad.

Întîlnire de miniștri. Dela Viena se scrie, că ministrul comun de externe Goluchowski a plecat ieri la Semmering, unde a avut întîlnire cu contele Bülow, ministru al afacerilor străine în Germania. Întîlnirea acestora 'i-se dă mare însemnătate și e adusă în legătură cu ultimele evenimente importante politice din Europa. Miniștrii s'au întîlnit la amezai și au stat împreună până seara.

„Matica Slovenska”. Guvernul maghiar a aflat de lipsă să motiveze dizolvarea acestui reunitiune culturale slovacesti și ne spune într'un comunicat, că „Matica” era centrul tuturor gîzdelor panslaviste, unde veniau toate gîzele și opurile dușmănoase statului ungar sub convertă, ear' reunitiunea le plătea în fiecare an cu bani grai; și mai departe „Matica” ajutara materialmente pe toți agitatorii, special pe redactorii condamnați pentru delictul politic, cari primeau cît stăteau în temniță, câte 60—80 fl. pe lună, — prin urmare guvernul a trebuit să o disolve.

Zău, mare crimă din partea „Maticii” și colosală faptă patriotică din partea guvernului maghiar care a dus-o acum la groapă!

„PATRIA” NECONFISCATĂ. Confratele dela Cernăuți a scăpat odată neconfiscat. Numărul ultim al „Patriei” ne-a sosit în stare normală. Probabil din motivul, că la primul loc se ocupă cu aniversarea nașterii Monarhului.

Croații au de gînd să înființeze o reunitiune culturală, pentru a veni întru ajutorul conaționalilor lor din Ungaria propriu zisă. Anume, prin satele din Ungaria, mîrgăneșu cu Croația, se află foarte mulți Croați, pe cari stăpînirea maghiară caută să 'i maghiarizeze cu ori-ce preț. Reunitiunea ce se va înființa are de scop ridicarea de școale croate și de asile de copii naționale prin aceste părți, precum și organizarea de biblioteci populare pe seama Croaților supuși

ungari, așa ca năsuințele de maghiarizare să fie paralizate pe toate liniile. Dacă fac lucrul acesta, bun lucru fac Croații, și tocmă de aceea presa maghiară — înjură.

Tripla alianță.

Există de mult alianța triplă, dar se pare că acum există numai pe hîrtie. Nici o legătură mai intimă între puterile cari o compun. Din contră, se observă o vedită răceală și o nemulțumire față cu starea de lucruri din sinul triplei alianțe. Îndeosebi nemulțumită e Germania cu stările chaotice din Austria, cari nu sînt de loc chemate să ridice vaza monarhiei în afară și astfel Germania, dacă ar fi să se razime pe Austro-Ungaria în cas de nevoie, s'ar răzima pe o umbră. Se zice, că prințul Hohenlohe 'a adus pe tapet chestia aceasta cu ocaziunea ultimei sale întrevederi, avute la Paris cu contele Goluchowski, pe care cei din Germania îl învinovătesc a fi părtaş la politica confusă a contelui Thun, și că ministrul nostru de externe 'și-a dat toate silințele să respire neîncrederea de pe fruntea încreștită a cancelarului german, dar' nu 'i-a prea succedat. Prințul Hohenlohe s'a despărțit de colegul seu austro-ungar tot nedumerit ca mai înainte. Negreșit, că la întîlnirea ce a avut-o ieri contele Goluchowski cu contele Bülow, chestia a fost atinsă de nou, fie și numai în — treacă.

Social-democrația.

Social-democrații, cari nu cunoșteau la început nici patrie, nici naționalitate, încep să lupte acum pentru naționalitate. În congresul tuturor social-democraților din Austria, care se va ține a 24 Septemvrie în Brînn, va fi supusă aprobării generale următoarea moțiune: „Austria nu poate forma decât numai un stat federativ și democrat al naționalităților, care se desparte în teritorii autonome-naționale cu administrații proprii, și pe baza unei delimitări naționale. Fiecare teritoriu autonom-național formează o unitate independentă, care își regulează singur afacerile naționale în mod cu totul independent. Minoritățile naționale de pe teritorii mixte, vor fi apărute, cu privire la drepturile lor naționale, prin o lege specială. Nu cunoaștem preferință națională; respingem ori-ce reclamare a unei limbi de stat și chiar și faptul existent, că limba germană e astăzi limba de comunicație oficială, îl considerăm numai de o necesitate practică până-ce nu se va putea face altcum.”

Atît un program scurt și bun pentru mulțumirea tuturor popoarelor.

nouă concesione.

Viena e pe cale a face o nouă concesione Maghiarilor și a 'i onora cu un nou favor. Cel puțin așa o spun Maghiarii îșiși. Se știe, că pajurea ungurească folosită numai la honvezime, pe cînd armata comună folosește pajurea austriacă, mai bine zis pajurea casei domnăre. Semioficiosul „Kel. Ért.” ne spune cum, că cercușul nemerit se ocupă parte serios cu ideea, cum s'ar putea unifi pajurea, astfel, ca în cea austriacă a primească intrare și pajurea ungurească, și pe calea aceasta să primească epresie dualismul și poziția de drept public a Ungariei chiar și în armata comună, prin semne văzute. Lucrul se va face în cea mai mare tăcere, și ministrul e răboiu îl va comunica simplu delegațiunilor ca fapt împlinit, fără a admite-o discuție asupra lui. Adevărat, că vorba numai de o idee, a cărei realitate poate să fie încă foarte departe; dar' imposibil nu e lucrul, pe lângă admirabila concilianță și prevenire ce o arată Viena față de Maghiari. Și dacă li-se vîface și acest favor, nu le mai rămîne laghiarilor alta de cerut, decât limb maghiară în armata comună. Și ce vîti, nu li-se va da și aceasta?

Congrua.

Nu le place „partiofilor” nostri că preoimea gr-cat. română se împotrivesc a primă ajutorul, oferit ei din partea guvernului maghiar în condițiuni atît de umiltoare. Îndeosebi e discutat în presa maghiară tonul energic în care e înfîntat protestul preoimei din protopresbiteratul Sătmăruului, publicat în toaia noastră, și unele dintre gazetele maghiare, mîhnite ne spun, că episcopul gr-cat. român din Oradea-mare ar fi făcut deja dispozițiile de lipsă, ca protestul să nu aibă nici un efect și totodată, ca astfel de hotărîri să nu se mai facă din partea protopresbiteratelor. Știm ce temei putem să punem pe comunicatele ziarelor maghiare; de aceea nu dăm nici o importanță scriselor lor, pe cari le considerăm de simple — dorințe deșerte.

Dreptul administrațiunei generale.

I.
Ar fi bine, că în luptele politice se ne avîntăm la cultul drepturilor politice. Dacă arătăm respect instituțiunilor dreptului civil, în vederea scopului lor, — care e apărarea proprietății private; dacă ne simțim obligați a conserva dreptul libertății cugetului, în situațiuni, în cari toleranța e identică cu călcarea demnității omenești: o facem din motivul, că urmăim în primul cas unei necesități mecanice, ear' în cazul al doilea abiziem de posibilitatea despotismului în sferele transcendente ale cugetării.

Cultul drepturilor politice la națiunile aflătoare în stare culturală generală îl găsim dezvoltat la fel cu cultul dreptului proprietății private. Românii, cari au creat „lex duodecim tabularum” experimentând, că libertatea pretinde chiar așa apărare ca și proprietatea, nu s'au putut opri la codificarea dreptului privat, ci prin celebrele legi despre stoarcere au introdus conceptul unui drept public inherent libertății civice, — dreptul administrațiunei generale.

Statele moderne, chiar și cele constituționale, — precum le apreciază și contele Leon Tolstol, — bazele fiind pe guvern, ear' nu pe totalitatea organismului social, s'au îngrijit, ca acest drept politic nici chiar în prelegerile universitare să nu 'și afle expunere științifică în măsura, carea, — precum putem înțelege și din concepțiunea acestui drept la străbunii nostri, — 'i-se cuvine.

Națiunea română, dacă ar putea căștiga respect acestui drept în statul ungar, nu numai ar lucra conform legilor generalizării ideilor culturale, ci chiar la însemnătatea covîrșitoare s'ar înălța, prin o luptă hotărîtă și deschisă pentru acest drept, care va avea în viitorul apropiat însemnătatea unui concept, chiar așa universal, — cum e libertatea.

Cînd vrem să apreciam un drept, să avem în vedere dreptatea. Un drept, până-cînd e emanațiunea directă a dreptății, se zice că are viață și creează pe lângă sine o viață de drept, în categoriile sale diverse, tot așa cum e viața de drept familiar, de drept civic, de drept canonic, cari împreună constituiesc viața de drept a unui stat. Dacă am voi să subtragem dreptatea din drept, am vedea că dreptatea fiind o noțiune de tot sublimă și absolută, nu se supune la operațiuni matematice, de oare-ce, dacă am privi dreptul de o cantitate deosebită, ar rămîne fără valoare, ca banul scos din curs.

La recunoașterea acestui principiu solid al indisolubilității subiectivismului și obiectivismului, cu drepturile cetățenești, ne conduce mai direct dreptul cetățeanului de a putea fi și el un organ public, un membru al națiunei cu funcțiune națională, un membru al societății, onorat cu o parte a muncii sociale, un individ conștient cu interesele, ale căror emanațiune directă el este. Acest drept ne arată netolerabilul conflict între un organ, care nu e din societatea în care e aluit; e eterogen elementului la a cărui întărire ar fi să fie dedicată energia sa socială, — și e străin și după creșterea sa, după religiunea sa, ba chiar după felul de a fi mitologic importat în coastele unei alte națiuni, — și între dreptul liberei dispunerii despre soarta sa proprie a individului, — izvorul vieții cetățenești.

Luînd pară poporul în administrațiunea generală, se stabilesc rapor-

turi naturale directe și juste între cetățenii statului. Unde aceste raporturi nu se găsesc, precum nu se găsesc nici în statul ungar, — trebuie restabilit mai înainte echilibrul administrațiunei generale prin nelimitată conexiune de drept, ca elementele să se apropie de olaltă prin promovarea unei naturale funcționări a organelor vieții publice.

Cînd vor dispăre deosebirile mari de rasă și de limbă; cînd se vor contopi individualitățile naționale; cînd clasele sociale nu se vor grupa după necesități materiale; cînd concepțiunea despre existență, despre stat, nu vor fi atît de radical opuse și intransigente ca în secolul civilizațiunei: acest drept cetățenească va avea încă și mai mare însemnătate, pentru-că va veni vremea, cînd organele publice vor fi atît de încopciate de cele mai minuțioase inferese, încât organismul social peste tot numai așa va putea funcționa, dacă va avea organele cele mai corîspunzătoare, organele unei economisări universale.

În vederea acestui adevăr se formează instinctiv colectivitățile moderne sub deosebite numiri, începînd dela formațiunile celor mai capricioase asociațiuni până la radicalul anarchism.

Dar' toate aceste formațiuni sînt lipsite de momentul determinant: de interesul proxim și de forța inherentă.

Nu așa însă simbulrele sănătoase al vieții de drept, dreptul proprii defermării, scutit prin funcționări, zămislit prin aceia de cari este legal în mod organic. Chintesența postulatului de drept zace în momentul reducerii unui drept la însemnătatea unei chestii de existență. Sinuagașul întoarce armele apărării în contra vieții sale; un popor, care nu are funcționări din sinul seu, își sapă însuși mormîntul.

Dr. Cassiu Maniu.

Procesul Dreyfus.

La pertractarea de Sămbătă, 19 I. c., au fost interesante deposițiile majorului Cuignet. El arată, că Dreyfus umbla să afle diverse știri militare. Martorul la 1893 era împărțit la statul-major și se ocupa cu chestii de ale trenului. Odată Dreyfus a venit la el și 'i-a cerut informații. Martorul, la insistența lui Dreyfus 'i-a ținut un fel de prelegeră despre rețeaua căilor ferate. Dreyfus 'și-a făcut notițe, cari nu s'au mai aflat nici-cînd.

Trecînd la desmîntirea generalului Schneider, Cuignet susține, că scrisoarea acestuia nu e falsificată și că desmîntirea s'a făcut pentru aliații Austro-Ungariei.

Schneider însă va ști — zice Cuignet — că mai avem noi și alte scrise dela dînsul. Între altele avem o scrisoare oficioasă a guvernului seu, în care 'i-se cere să cîștige informații despre un vapor francez. În altă scrisoare e însărcinat să ceară dela guvernul francez descrierea sîrbărilor dela cava-lerie.

Mai avem apoi — continuă Cuignet — textul toastului ce 'l-a ținut Schneider cînd s'a depărțat din Franța prietenul și tovarășul seu (Schwarzkoppen) și sfîrșitul căruia este:

„Despre agentul A. se va vorbi multă vreme în armatele din toată lumea, în America și Asia. Putem zice, că el a fost un adevărat model.”

După-ce Cuignet istorisește cum s'a descoperit falsificarea lui Henry, se ridică comisarul guvernului Carrière și ia în apărare pe Schneider.

— În decursul deposițiilor, — zice Carrière, — dl Cuignet a mestecat în afacere și pe un oficer străin, care de present are misiune în Franța. În numele guvernului protestez în toate privințele contra declarațiilor dlui Cuignet.

După-ce Cuignet 'și-a terminat deposiția, Dreyfus fiind întrebă, recunoaște că a cerut informații dela Cuignet, dar' zice că a fost însărcinat de șeful seu să o facă aceasta; încolo protestează contra acuzațiilor lui Cuignet, acentuînd că e nevinovat. Au mai fost ascultați apoi generalii Boisdeffre și Gonse. Deposițiile ambilor sînt agravante pentru Dreyfus.

Ps. 690

Conse cere să fie citat între secretar din minister, care ca naș odată pe Dreyfus scotocind cancelariile biuroului de informații. Un timp, când nu trebuia să fie acolo.

La aceasta Dreyfus zice, că va răspunde secretarului, despre care se zice că l-ar fi surprins în cancelarie.

Sedinta apoi s'a încheiat, fără alt incident deosebit.

Din Graz.

— Însmormentarea regretatului Dr. Candrea. —

— 18 August n.

Despre moartea și însmormentarea regretatului profesor Dr. George Candrea, permiteți-mi să vă comunic următoarele:

Profesorul Dr. George Candrea venise la Graz spre a-și petrece aici ferile, în orașul frumos, pe care îl cunoștea deja de pe vremea când era universitar.

Marți, în 1 August, în ziua de Sft. Ilie făcuse o baie rece, în urma căreia Mercuri se simți rău, ear' Joi a fost nevoit să se pună la pat; Vineri seara s'a putut constata simptomele unei pneumonii, pe când Sâmbătă era de constatat o pneumonie împreună cu pleurezie. Luni, în una din zilele în care se aștepta criza, se ivi criza, însă durere, având regretat și un morb de inimă nu a putut-o învinge, ci lin și-a dat Luni, în 7 August după amiază sufletul în mâinile Atotcreatorului.

Însmormentarea a fost Joi, în 10 August. Ceremonia și rugăciunile obișnuite le-a făcut prea onoratul domn, părintele Boldea din Viena, pe care îl rugasem pe cale telegrafică să vină la Graz. La trei ore după amiază, după rugăciunile făcute, cortelul pleacă dela Leichenhalle, unde era depus siciul. În frunte părintele Boldea, în urma lui carul cu siciul, tras de 4 cai, pe cosciug o prea frumoasă cunună depusă de d-nii profesori din București. Evoleianu și Pitig și de medicinistii aflători în Graz, cu pantiță tricoloră, pe care erau tipărite cuvintele:

„Neuitatului George Candrea —
Amintire eternă.“

În urma carului funereal nepotul reposatului, sosit în ziua însmormentării la Graz; domni profesori din România; studenții români și un funcționar român din Graz; un reprezentant al studenților sași din Transilvania; doi reprezentanți ai studenților sârbi și alți cunoscuți; trei trăsură fineș cortel.

Încet traversează micul dar' imposantul cortel străzile până la cimitirul St-Leonhard.

Aici la groapă părintele Boldea mai face rugăciunile, binecuvântă cadavrul și apoi rostește o prea frumoasă cuvântare, care a făcut o adâncă impresie asupra tuturor celor prezenți. Începe cu cuvintele:

„Cât de curând trebuie adese-ori să se împlinescă scriptura, că din pământ ești și în pământ te vei întoarce. Arată meritele ce le-a avut Candrea pentru națiunea română. Am condus aici la groapă, domnilor, pe unul dintre cei mai buni fii ai națiunii noastre, care tocmai pentru-că a fost prea bun Român a fost silit să-și părăsească patria sa iubită și să-și creeze existență în altă țară. Ce crudă e soartea, cum pe cei mici în continuu îi persecută. Acum, când acela, care din tinerețe sale atât a trebuit să sufere, acum, când după atâtă muncă a ajuns în fine a-și crea o existență sigură și o viață plăcută, trebuie să părăsească lumea, și durere, nu în patria sa și în mijlocul poporului său iubit — ci aici în Graz, unde venise să se reculească puțin. Aici se ivește cruda moarte și-l răpește dintre noi,

căroră în scurt timp ne-a devenit prieten sincer, îl răpește științei și națiunii române, departe de ai săi, departe de națiunea sa iubită pentru care s'a sacrificat, și moare în frumoasa etate de abia 37 ani. E trist, că acest Român bun în pământ străin își află liniștea.“

Cu lacrimi în ochi mulțumește Românii, cari în continuu au stat lângă regretatul Candrea, până și-a dat sufletul, — că l-au chemat să binecuvinteze cadavrul, și să-i facă rugăciunile creștinești repostatului străin în țeară străină și îi roagă, ca împreună cu dînsul cu toții din inimă curată să zică: „Fie-i țărina ușoară și memoria binecuvântată în vecii vecilor. Amin.“

Încet și lin alunecă acum cosciugul în groapa rece și nuse mai vede nimic din ceea-ce a fost Românii scump. Antău preotul, după el ceilalți toți am aruncat câte o mână de pământ pe cosciugul aceluia, a cărui inimă numai pentru binele poporului român se sbatea.

Părintele Boldea imediat după însmormentare a trebuit să se întoarcă la Viena.

Primește, păstor bun, sincerile noastre mulțumite, că ai venit să-și faci ultimul onor creștinesc și ne-ai ajutat ca să facem meritosului bărbat o însmormentare precum i-se cuvenia. Ne-ai făcut o mare mângâiere, că am putut duce la groapă, aici în țeară străină, departe de dulcea lui Transilvania, și am putut însmormenta, după ritul bisericei noastre pe acela, care în decursul vieții sale tot numai românește a simțit și totul pentru națiunea sa a sacrificat. Noi, prea bune părinte, nu vom uita nici-odată această prea frumoasă faptă, și națiunea românească îți va fi vecinic recunoscătoare.

—Il.—Ian.—

DIN BĂNAT.

Valea-Almăjului, în August.

A trecut timp îndelungat, de când în prețuita „Tribuna“ nu s'a mai scris și nu s'a mai cetit nimic din Valea-Almăjului. Nu s'a scris și cetit, de oare-ce se părea că atmosfera s'a cam mai limpezit. S'a limpezit într-ata, — apere Dumnezeu, să nu zic într'un cîș rău, — încât poporul a scăpat de sistemul ce domnea odinioară sub era unor speculanți păcătoși, cari vîndu-se aujși în strimtoare, luaseră refuj la presă alăr-mându-o, că aici în pacinica Vale a Almăjului e culbul trădătorilor de patrie, dinamitarilor etc. etc. Nu numai presa din patrie, ci și cea din străinătate a fost sedusă la timpul sau trimițându-i-se notițe și știri alarmante. Aceste calunmii la adresa presei blândului popor almăjan, au atras după sine nu numai mulțimea de gendarmi, cari ziua noaptea băjbăiau prin Bozovicu și jur — căntând după poteoave de cai morți, căci cum au venit așa s'au și dus rușinându-se — ci au atras și cunoscutele procese de presă, la tribunalele din Caransebeș, Timișoara și Budapesta, din cari a răsărit apoi lumina adevărului. Cei-ce i-au părținit și susținut, au rămas blamați; ear' calunmiiarii cu influență și trecere în toate părțile, s'au dus apucând ca „mieii orbului.“

Șeful cercului pretorial a devenit suspendat prin sentența tribunalului și în urmă pensionat; ear' subalternul seu, care l'a purtat de nas, a fost condamnat la suportarea speșelor de proces și în cele din urmă a fost permutat în alt cerc, unde se delectează acum lângă banda răcăneilor; căci de banda țigănească din Bozovicu, pe care a hărățuit-o pe la tribunal, spre a fasona după-cum ar fi voit el — s'a săturat.

E vorba de fostul protopretor Szabó, și de notarul Petroviciu, de cari nu ne putem mira din ajuns. Și cum se nu ne prindă mirarea? Când pe cel din urmă îl vedem din când în când

petrecînd zile și nopți întregi într'un ținut cu popor atât de periculos și seltatic, după-cum l'a descris el, și unde atîta ani și-a jucat mîndrele după pofta inimii! Dar protopretorul? De ce s'a stabilit încă de astă-primăvară în Bozovicu în centrul agitatorilor??? Oare nu sînt acestea lucruri soade pentru Almăjenii??

De cîtva timp încoace însă se ivesc lucruri și mai șoade. Sateliții celor de odinioară, între cari se află și fostii primari, cărora li-s'a dat catrafusele, și o parte dintre notarii cercuali, ne mai mergîndu-le cornul cum le mergea, s'au sufulcat cu toții pe ascuns și au acuzat pe protopretorul actual Pécely, care până acuma, după-cum vedem a strîns coarda sburdalnicilor de odinioară și aceasta îi ustură amar. Pentru-că l-au acuzat, nu știm și nici nu putem afla cu siguranță. Știm însă și am văzut pe domnul Issekutz dela comitat, că a stat câteva zile în Bozovicu ascultînd și luînd câteva protocoale. Ne-ar păre rău, dacă dl protonotar Issekutz cu plecarea sa din Bozovicu nu va fi luat informațiuni și dela cei neinteresati. Dar și mai bine ne-ar păre, să-i vedem pe ei de ei la tribunal, după-cum se cam s'vonește, — tablou mai minunat n'ar exista.

Și cum nu? Când la tribunal de-odată s'ar pute desopeți, că cei mai mari kossuthiști și cei mai mari aderenți ai foii kossuthiste, scriu în foile daco-române peste mai marele lor, sub o mască oare-care.

După-cum se aude, în locul repostatului Keresztes Sándor, fost protopretor pentru desființarea comuniunilor, ni-s'ar trimite dela comitat fostul pretor de odinioară, Klein Gyuri. N'ar mai trebui alta Almăjenilor și celor din Lugoj. Au să se înceapă de nou cele de pe timpurile de tristă memorie.

Promitem a vă ține în curent.

Almăjenii.

Un incident neplăcut.

— Noi și biroul „Astrei.“

Avem să lămurim o chestie regretabilă și pentru noi foarte neplăcută. Și nu noi purtăm vina, că trebuie să o lămurim temeinic. Am fost provocați să o facem. Vom rezuma pe scurt:

În numărul 169 al foii noastre am publicat sub titlul „Astra la Oradea-mare“ o notiță de cuprinsul, că Românii de acolo s'au adresat cu rugarea către comitetul central al „Astrei“ să le înființeze și lor un „despărțiment“, cu centrul în Oradea-mare, — dar' comitetul central nu le-a dat nici un răspuns, ci a rămas și continuă a rămâne „rece și nepăsător.“

Notița noastră, venită dela un om în a cărui veracitate n'am dubietat din capul locului, a supărat mult, — cum s' vede, — pe domni din biroul „Asociatiunii“, căci s'au prea grăbit să ne trimită o „energetică desmîșnire“, în care ni s'au putut restringe numai la dreptul „a rectifica“, și i-au luat și dreptul „a discuti“, și de sus, dela catedră, „a țineau nouă lecții de bună purtare“, „a zăbărească, făcîndu-ne imputări, că „a-blicăm știri neadeverate!“ înaint' de a ne informa dela biroul „Astrei“ supra stărei lucrului.

Desmîșnirea am publicat-o într'egă în numărul trecut al foii noastre. Publicul nostru cetitor cunoaște deci partea aceasta a afacerii. Și acum să-i comunicăm partea, pe care nu o cunoaște.

Afirmăm:

Desmîșnirea biroului „Astr“, publicată în numărul din urmă al noastre, e lipsită de ori-ce temei și a conține adevărul, pentru-că adevărul e pe partea corespondentului nostru, — ne-a trimis notița din numărul 169, în

Dovedim:

În numărul 212 din anul trecut al „Tribunei“ a apărut, ca entrefilet, următoarea informație importantă:

Sibiu, 11 Octomvrie n.

„Astra“ în Oradea-mare. În urma frumosului curent de activitate și concordie, ce s'a pornit în Oradea-mare, aflăm cu plăcere, că se fac pași pentru înființarea și a unui despărțiment al „Asociatiunii“. — Dumnezeu să ajute!

Informația aceasta s'a publicat în foaia noastră după-ce sosise la comitetul central rugarea Românilor din Oradea-mare, și s'a publicat, probabil pe baza informațiilor primite dela însuși biroul „Astrei.“

Altă dovadă:

Corespondentul nostru dela Oradea-mare ne scrie, că „vrednicul avocat român“ din Oradea-mare care a trimis scrisoare comitetului central, e dl Dr. Aurel Lazar; că scrisoarea a fost subscrisă și de preotul ort. român dl Andreiu Horvath; că la postă a fost dusă de dl Lucian Bolcaș și că recipisul se află printre scrisorile dlui avocat Lazar. Se provoacă deci la martori foarte onorabili.

A treia dovadă:

Pentru a pute face lumină deplină în cauză, ni-s'a trimis următoarea

DECLARAȚIE.

Subscrișii adevărim, cumcă în toamna anului 1898, cam în luna Octomvrie, prin o epistolă recomandată, ne-am adresat domnului Dr. C. Diacovich, ca la secretarul „Asociatiunii“, — pentru înființarea unui despărțiment și la noi în Oradea-mare; deci, cele afirmate sub rubrica „Astra la Oradea-mare“ în numărul 69 al „Tribunei“ sînt — adevăruri. Oradea-mare, 20 August n. 1899. Dr. Aurel Lazar m. p., avocat Andreiu Horvath m. p., paroch or rom.

Originalul acestei declarații se poate vedea la redacția foii noastre.

Credem că chestia e lămurită și aceasta încheiem incidentul. În fața lovezilor comentariile sînt de prisos. Publicul va ști și se-și formeze singur judecata, ear' biroul „Asociatiunii“ va pute să mediteze asupra adevărului cuprins în proverbul românesc: „graba strică treaba.“

Cronica zilei.

Sibiu, 21 Aug. n.

Memento: 22 August: Terminal de concurs pentru primire în alumeul din Timișoara.

24 August: Terminal de înștiințări pentru participare la adunarea „Astrei“ în Deva.

27 August: Petrecere inteligenței rom. în Murș-Ludoș. — Petrecere în Sîn-Mihail (lângă Turda). Producțiune teatrală în Ohaba. — Petrecere în Brețcu.

27-28 August: Adun. generală a „Astrei“ în Deva.

28 August: Reun. fem. rom. din Mediaș, adun. gen. în Mediaș.

Stipendii. La consistorul archidicesan gr-cat. din Blaj sînt de conferit două stipendii de câte 400 fl., cinci de câte 100 fl., și două de câte 60 fl. din fundațiunea Șulufană; un stipendiu de 300 fl. și trei de câte 50 fl. din fund. Vancea; unul de 100 fl. și unul de 50 fl. din fund. Cipariu; două de câte 100 fl. din fund. David br. Urs.; patru

de câte 60 fl. și trei de câte 40 fl. din fund. Alutan; două de câte 33 fl. 75 cr. din fund. Chirilă; unul de 40 fl. din fund. Partenie Moldovan; unul de 40 fl. din fund. Cercul Orăștiei; unul de 315 fl., unul de 100 fl., patru de câte 84 fl. și trei de câte 63 fl. din fund. Ramonfană și unul de 70 fl. din fund. Vajda, — destinate pentru studenți de universitate, gimnazii și preparandie. Termin de concurs 8 Septemvrie.

Hymen. Maria Veturia Ivan și Dr. Ioan Stroia anunță celebrarea cununiei lor pe Luni, în 16/28 August 1899, la 4 ore p. m. în biserica ortodoxă din Gurarului.

În Aiud se vor începe în curînd lucrările pentru clădirea noiei case comitatense, fiind aprobat deja din partea ministrului de interne contractul încheiat cu arhitectul Incze. Noul palat al comitatului Alba-inferioară va fi zidit pe locul casei vechi comitatense și al casei în care acum sînt biourile sedrii orfanale.

„Junimea“, societatea academică română din Cernăuți aranjează la 1 Septemvrie o serată cu dans, în sala societății de tir din Rădăuți.

Societatea de lectură „Sf. Ioan“ din Cloucica (Bucovina) aranjează la 27 August petrecere populară împreună cu joc și reprezentație teatrală. Se va reprezenta „Scara mătfei“, operetă de Vasile Alexandri.

Avansări în armată. Din prilejul zilei natale a M. Sale Francisc Iosif au fost înaintați la rangul de locotenenti Români: Emil Marian, reg. de inf. 73 și Albert Boda, reg. 76, elevi absolvenți ai academiei militare Tereziene; la gradul de lecțiori de ofițieri elevii școalelor de cadeți Traian Radu, reg. bosniac nr. 1, Leo Paica, reg. 48, George Vicu, reg. 45, Iulian Radu, reg. 91, Sabin Banciu, reg. 44, Rudolf Anton, reg. 43, Stefan Milea, reg. 83, Amos Pop, reg. 4, Sabin Târziu, reg. 43, Mihail Stoica, reg. 4, Coloman Demeter, reg. 69, Ambrosiu Pécuararu, reg. 33, Aureliu Suciu, reg. 60, ear' la artilerie Ioan Maniu, reg. div. 17.

Jókai — mire. O știre nostimă publică „Pécsi Napló“ despre romanierul Jókai Mór. Cu ocazia reprezentării unei piese a sale bătrînul Jókai s'a amoresat lulea de actrița Nagy Bella dela „Vigszinház“ din Budapesta și — în butul tuturor sfortărilor membrilor familiei de a-l aduce la reson pe bătrînul, are s'o iee de nevastă. Jókai a trecut deja vîrsta de 70 ani, pe când fiitoarea mireasă e numai de 18 ani.

Magnat nou. Foaia oficială publică numirea lui Stefan Bittó de membru pe viață al casei magnaților. Fost vicepresident al camerei deputaților și în 1870 president al delegațiunei ungare, după abdicarea lui Valtezar Horváth a fost numit ministru de justiție în cabinetul Andrássy, ear' după căderea lui Szlavy i-s'a concretizat formarea cabinetului. Bittó e ultimul ministru-president din fostul partid deák-ist. E de 77 ani.

Pentru „masa studenților“ dela școalele române gr-or. dia Brașov institutul de credit și economii „Victoria“ din Arad a dăruit 50 fl.

Ciclon. Pe la Montevideo, Sant-Jago și Valparaiso în America-de-sud zilele trecute a băntuit un mare ciclon. La Sant-Jago un tren de persoane a fost răsturnat de pe pod în rîu, unde cincizeci de oameni și-au pierdut viața. Au eșit apele și au dus case cu oameni cu tot; nouă inși au pierit astfel în valuri.

DIN VIAȚĂ.

Corăbii-n portul mării stau și de plecat se gata, în jur privește-amer, perdat, De lucrători o ceată.

În nici o țeară n'au găsit Visatele comoare, S'acum se-ncred pribegi și triști La unde-nelătoare.

LA FEREAȘTRĂ.

Cu ochii-ți mândri prin fereastră Privești a iernei joc de-afară — Tu pari când stai îngîndurată Un trandafir de primăvară.

Și vîntul chiar în sboru-i aspru De fața-ți blîndă se îndrăgește, Că-n litere cu flori dragute Pe geam îți serie-a lui poveste.

SPERÂND.

Câte palate 'n dulci speranțe Tu în viață nu-ți zidești? Și când a soriei val le sfarmă Tu alte 'n locul lor clădești.

Așa sperînd tu lupți într'una Pîn' de bătrîn mergi gârbovit, S'atunci pe-a lor ruine triste O floare poate-a înflori.

Traian Mihail.

FOIȚA „TRIBUNEI“.

Seceriș.

În coridorul singuratec stau gînditor pe o bancă de brad. Fagii bătrîni aruncă umbrele lor greoaie. E timpul coacerii. Prin atmosfera caldă plutește un miros de fructe coapte. Albinele sirguicioase adună din potirele florilor ultima pudră de ceară.

Satul întreg e părăsit. Din lunci s'aud chiote și cîntări. Împrejmuat de arși după-amezi mă tolănesc în unghiul meu retras. Deasupra mea atîrnă de pîrete o armă veche. E o coasă ruginită dela strămoșii mei. În vremuri grele a fost sfîșnită de preoțimea încercată, cu rugăciuni seltateci pentru nimicirea sângeroasă a inamicilor. Soarele arzător se pleacă spre marginile pădurilor. Mulți din lucrătorii trușii au adunat snopii risipiți în clăi îndesate. Cumpenele fîntănelor scîrție în sus și în jos. Copile obosite și arse de spuză verei umplu urcioarele de lut cu apă rece. Cu toții își stîmpără setea mare.

Pe potece șerpuitoare iau calea spre casă. Cămășile fetelor sînt ude de le poți storce. Ele poartă în pîr flori de mac și de sînzienne. Pe obraji lor

aprinși zace jarul unei tinereți îmbelșugate. Cu secerile la brîu vin două câte două în șire lungi din câmp. Un cântec cu refrene dornice răsună din piepturile sănătoase. Colțul satului e plin de viață. Ceata veselă vine hoinară pe strada îngustă. Copii descuși s'adună în grupe sprintene. Cu țipețe nesfîrșite le vin în cale. Flăcăi robuști sar din ascuns cu gălele umplute să le toarne pe fetele ce poartă cununi de spice de grâu. Tot mai tare crește sgomotul. Bătrânele ese în ușciorul porților, mirate de atîta gâlceavă.

Căni, cari zace pîfîind în umbrele gardurilor, sar spîrioși din culcuș și răspund cu lătrături întrerupte neașteptate surprize. În fața cărămei se oprește caravana invălmășită. Țigani es cu diptele subsuoară de după mesele de beut. Porțile se desfac până în Țîjni. Acordarea strunelor face pe vre-o câteva secunde să se potolească sgomotul Fetele svelte scot secerile de după brîurile strînse și le așează deoparte. Mai tare își apasă podoaabele de flori în chiclele de pîr. Trubadurii cu instrumentele lor se așează pe-o grindă laterală. Ceterile încep să răsune. O horă inspirată mișcă părechile tinere. Brațele flăcăilor înving c'o dragoste rustică mijlocurile moiale frumoaselor copile. Sub bățul calcăielor tremură pămîntul. Un conținut gales de puteri se desleagă în verva jocurilor. Pe fetele copilelor curge sudoarea pîrău. Versuri țărănești sfîrșesc rî-

sete sînine. Un teafăr ficior-țrage o nevastă încăruntată în cercul jucătorilor. În fîjurul tabloului glîu se îmbulzește lumea. Baba joacă și tenă de nici că-i pasă. Tovarășul car o învîrte atît de bine, rostește din rîsuri: „Vai da place-mi baba mea, cînd-aude cetera, pune floare la ureche a joacă ca șapte fete.“

Dispoziția se lărgeste de prefaze în bucurie națională. Grupă cari vin în urmă se adaugă fără învîrte la cei-ce au sosit antău. Convențîismul de salon e înlocuit prin un ton sincer. Societatea nu cunoaște rang și ompliment. Toată mîndria își are drîștul ei și tot junele cuțitul după șerp. Petrecerea primește un caracter fest. E sîrbătorea secerișului.

Îmi plac mie țeran români. Când se face primăvară ei — cu toții la muncit în câmp. Fetele — sînt pe lângă multe griji și necazuri înșinate. Scepticismul burghizeimei dă ei înlocuit printr'o credință curată și bisericească. Când gată cu arătura și cu răpatul întorc cu o doină dornică și casă, punîndu-și toată încrederea în Dumnezeu, căci el e bun și plin de milă. Și cînd se împlinesc dorițele lor, atunci împlinesc și leagă cununi, cum a făcut-o părinții și strămoșii lor. E vremea sîrbătoririi a secerișului. În șire pșionate se învîrte fetele. Brațele tari a flăcăilor le înfășură trupurile calde o voluptate natu-

rală. În bucuria mare se uită necazurile anului întreg.

La sate sînt fîntănele forțelor neotrăvite. Blasarea oamenilor moderni e departe de sănătatea țărănească. Rarietatea petrecerilor dă darului mai mic gust și farmec. Norocul țeranului isvorește din firea unui țeran normal și moral. Munca lui formează o lege de virtute.

Ciasurile înserării au sosit. Tot mai rar s'aud chiotele la han. Lumea pare obosită. Cu pași trăgînați se apropie fiecare de căminul casei. La vr'un colț de poartă se mai sîrută câte-o pă-reche îndrăgostită. Mare ca o roată de car răsare luna după plopii înalți din vale. Ulițele satului zac ca pustie. Un clopot de vacă mai bombăie ici-colo într'o ogradă. Un somn adînc cuprinde locuitorii comunei, dogorogîți de truda zilei. Cu pleoape încercate de somn reîntorc în unghiul coridorului. Razele lunii cad misterios pe pîretele alb de care atîrnă coasa ruginită. E o urmă dela strămoșii mei viteji, botezată cu sînge de inimă. Intru în iatac. Culcat în pat mă gîndesc încă lung în viitor și la coasa ruginită.

Borsec, August 1899.

Traian Mihail.

Vin în cloacă. La mandatul căpitănatului de poliție din districtul VIII. a Budapestei, tot vinul din pivnițele cărcămei de sub nr. 30-32 de pe runda Iosif a fost tras cu pompele și slobozit în canalul orașului. Vinul era falsificat.

Din Panciova ni-se scrie, că frunțașii români din ținutul acela au subțernut o rugare ministrului ungureș de culte și instrucțiune publică, pentru înființarea unei catedre de limba română la școalele din Panciova, căci la școalele comerciale, civile, la gimnasiu și la celelalte școale din Panciova nu se propune limba română, ci școlarii români sînt constrînși să învețe limba sârbească, deși în ținutul Panciovei sînt 40-50 mii de Români, ear' Sârbi foarte puțini.

La teologie au fost primiți pe anul I. în seminarul gr.-cat. din Blaj patru-sprezece înși dintre șes-sprezece suplicanți, doi dintre acești patru-sprezece au fost primiți pentru seminarul central rom.-cat. din Budapesta.

Post de notar. Cu termin până la 15 Septembrie este scris concurs pentru întregirea postului de notar comunal în Zernești. Împreună cu remunerația de matriculant, dotațiunea e peste 1000 fl.

Au murit: Baniamin Densugian, învățător gr.-cat. în Lugoj, în etate de 27 ani. Hortensiu O. Popea din Non, în etate de 25 ani.

Ministrul de războiu baron Krieghammer, voină a împiedeca lățirea tuberculozei între soldați, a dat ordin comandelor militare prin care recomandă în atențiunea trupelor mai ales curățenia și dispune strict, ca toți soldații cu simptome de tuberculoză să fie separați de câta cei sănătoși. Totodată dispune, că bucatari să fie puși numai astfel de soldați, pe cari medicii îi vor fi declarat deplin sănătoși.

Un Petőfi fals. Cu ocaziunea festivităților iubirii în amintirea morței lui Petőfi patrioții din Brașov au înecunat bustul unui Petőfi fals. În întreg Brașovul nu s'a aflat bust de al lui Petőfi și aranjări festive, ca să scape de bucluc, au împrumutat dela oficiul postal bustul lui Ernest Dániel, fostul ministru de comerț și comunicațiune. Dar' Dániel e pleș, pe când Petőfi purta păr mare. Ca să ascundă această notă trădătoare, s'au pus și au acoperit pe bietul fost ministru cu frunze și cu cununi de lauri, încât nu se vedea aproape nimic din el. Astfel apoi, în fața bustului lui Dániel oratorii și declamatorii au grorificat pe Petőfi.

În institutul antirabic din Budapesta din 1 până în 15 August au fost vaccinați contra turbului și dimiși acasă 117 înși dintre cei 133 bolnavi, căci căutaseră acolo remedii contra nenorocirii mușcărilor de căni turbați. De când există institutul n'au mai fost așa de mulți bolnavi în el în timp așa de scurt. De prezent se află în institut 124 bolnavi, cari capătă pe zi, în calcul mediu la oaltă 300 injecțiuni.

Dela începutul anului au fost vaccinați 1291 bolnavi, ear' dela înființarea institutului (Aprilie 1890), până acum 11.494.

Un uriaș. În grădina zoologică din Budapesta se arată publicului un anume *Constantin*, care cu toate-că e încă numai de 20 ani, are o înălțime de 2 metri și 48 centimetri.

Doi florini. Cățiva învățăcei meseriași din Szentes scaldându-se în Tisa, valurile au răpit pe unul și l'au dus în vîltoare, unde era să se inee. Unul dintre cei mai mărișori știind însă înota, s'a repezit după el și cu pericolul vieții proprii l'a scos la mal aproape mort. Ajungînd aceasta la cunoștința magistratului, a chemat pe băiat la sine și l'a întrebat, că ce dorește să aibă cinste pentru fapta sa? Băiatul a cerut doi florini.

Știri mîrșate. Alexandru Nistor (Nyisztor), practicant la judecătoria cercuală din Arad, a fost numit viconotar la judecătoria cercuală din Tîna.

— Lucrătorului Mateiu Muntean din Hodoș joagărul l'a tăiat mîna dreaptă.

— Un căne turbat a mușcat în Timișoara doi oameni.

— În Vinga tîrgul de țeară se va ține în 25-27 August.

— Flăcăul Kázár László din Nyiregyháza, de necaz că la toamnă ar fi trebuit să meargă la cătănie, s'a împușcat.

— În Petersburg a ars săptămîna trecută o fabrică de preparate farmaceutice. Paguba e de mai multe milioane de florini.

— În Bătănia lîncătorii au aflat în șanșul drumului cadavrul lui Ștefan Janja, un bătrîn de 60 ani. Murise de apoplexie.

— În Palota un căne a mușcat pe băiețelul lui Polaco. Băiatul a murit.

— În Ghirec pe pusta «Bessenyei» în decursul demolării unei case s'a prăbușit un părete și a ucis pe băiatul de 15 ani al lui Bernardin Vichete.

— În Timișoara un oficer de artilerie a călcat cu calul pe lucrătorul de 60 ani Toma Gruia, care în urma contuziunilor a murit.

VIAȚA SOCIALĂ.

Din Armeni.

Primim invitare la petrecerea de vară împreună cu producțiunea teatrală-declamatorică, ce se va aranja Duminică, în 27 August st. n. (ziua de Sfîntă Mărie), într-o grădină privată, ear' la cas de timp nefavorabil în școala gr.-or. din Armeni. Venitul curat e destinat în favorul bisericeii gr.-or. Prețul de intrare: de persoană 50 cr., de familie 1 fl. Începutul la 5 ore p. m. Suprasolvirile se primesc cu mulțumită și se vor cuita publice.

La

Abonament lunar

pentru

August st. vechiu

invită

Administrația ziarului „TRIBUNA”.

Societ. „Andreiu Șaguna”.

Raportul general al comitetului despre activitatea societății „Andreiu Șaguna”, cu finea anului 1898/99.

(Urmare și fine).

2. Cassa.

Averea societății noastre în bani gata cu finea anului acestuia numără 1244 fl. 59 cr.; dintre cari se află depuși:

La institutul de credit și economii «Albina» într'un libel sub litera «C» suma de 305.43 fl. La același institut sub litera «M» suma de 437.50 fl.; la on. direcțiune sem. un înscris funciar de 1000 coroane, ear' la cassarul societății se află disponibilă suma de 1.66 fl.

La acest loc ne simțim datori a aduce mulțumită tuturor acelor domni, cari au arătat un viu interes față de societatea noastră, contribuind la ridicarea fondului ei de susținere.

3. Archiva.

Archiva societății în decursul anului acestuia s'a înmulțit cu 77 acte, cari toate sînt induse în protocolul de exhibite după numărul curent.

4. Colecțiunea numismatică.

La colecțiunea numismatică au intrat prin donațiuni din partea membrilor societății 11 piese în valoare de 1 fl. 32 cr.; cari deasemenea s'au indus în protocolul acestei colecțiuni după nrul curent și după rubricile acestui protocol.

Starea prezentă a colecțiunei numismatice e de: 303 piese și o suliță veche în valoare nominală de 35 fl. 29 $\frac{1}{2}$ cr. v. a., 35 stolnichi, 16 baiochi, 8 copeici, 5 lepta, 5 centime, 2 lei, 4 bani, 1 $\frac{1}{2}$ peny, 1 para, 1 liră și o centavo.

În archiva societății se mai păstrează afară de cele amintite, niște documente vechi, niște petrii cu inscripțiuni vechi, sigilul societății și alte recușite.

Tot archivarul a îndeplinit și agendele notariale ale corespondențelor conform concluserilor comitetului și societății din decursul anului.

5. Sala de lectură și mobilierul societății.

Societatea de lectură «Andreiu Șaguna» și în anul acesta ca și în anul trecut a avut la dispozițiune pentru trebuințele sale, dintre încăperile seminarelor 2 sale, dintre cari una s'a folosit ca sală de lectură, alta pentru așezarea dulapurilor cu cărțile societății.

Mobilierul societății s'a înmulțit cu următoarele: o învîltoare pentru contrabas; portretul fericitului în Domnul metropolit și arhiepiscopul Miron; tabloul pedagogilor de anul III-lea din 1897/98, precum și o cutie nouă pentru operate.

Încheierea raportului de față o facem prin plăcuta constatare, că afacerea societății au decurs peste tot normal, între marginile dispozițiilor din statute.

Între membrii societății, mulțumită conducerii înțelepte a președintelui Dr. I. Stroia, a domnit în toate ședințele buna înțelegere și interes pentru promovarea societății.

Cu acestea terminându-și comitetul agendele sale, prezentă proiectul de buget pe anul viitor, și mulțumind onorabilei societăți pentru încrederea pusă în el, o roagă să iee acest raport general spre știre și să-i dea absoluturul.

Sibiu, din ședința comitetului societății de lectură «Andreiu Șaguna», jînată la 8 Iunie 1899.

Ilie Hociotă, Gerasin Popa,
preș. com. notar. comit.

Tribuna Literară.

Producțiunea noastră literară.

(Raportul secretarului prim al „Astrei”, despre mișcarea literară română din patrie dela 1 Iulie 1898 — 1 Iulie 1899).

Raportul de față este al patrulea ce — în sensul dispozițiilor luate la anul 1895 în Blaj — se prezintă adunării generale a «Asociațiunei» despre producțiunea literară română din patrie.

Scopul urmărit de aceste rapoarte, precum și considerațiunile ce se impun raportului în vederea aceluși scop, au fost expuse și stabilite, pe baza concluserilor adunării generale, și ale comitetului central, cu destulă precisiune în rapoartele din anii trecuți.

Dacă cu toate aceste revenim din nou la această chestiune, cauza este a-se căuta în împrejurarea, că raportul nostru literar în timpul mai nou a atras tot mai mult atențiunea cercurilor preocupate de mensul literaturii române, și a dat ansă la observări, ce datori sîntem a nu le trece cu vederea.

Nu numai presa noastră de dincoace, ci și organe publicistice ale Românilor din alte țări, între cari anume și cele mai de frunte reviste științifice și literare, au consacrat raportului nostru articole mai aprofundate, cari însă în parte au trecut cu vederea scopul special al acestor rapoarte, cât și considerațiunile de cari trebuie să ținem cont chiar cu privire la scopul urmărit.

Acestei împrejurări trebuie să atribuiem îndeosebi și observările, cu cari a fost apreciat raportul nostru în valoroasele «Convorbiri literare».

Pentru aceasta, cât și în urma observărilor unei foi de dincoace, că repertoriile raportului nostru cuprind și serieri atât de neînsemnate, încât nu merită a fi considerate ca produse literare, — ne vedem îndemnați a accentua din nou, că scopul acestui raport — conform principiilor stabilite de organele «Asociațiunei» noastre — este: a semnală prin studiu critic, în liniamente generale și fără a intra în aprecierea singuraticelor publicațiuni, an de an direcțiunea și fazele dezvoltării mișcării noastre literare, ca deoparte să designeze locul unde, și mijloacele prin cari «Asociațiunea» ar putea contribui de-a dreptul la înaintarea literaturii noastre și la suplînirea lacunelor ce arată; ear' de altă parte, prezentînd o oglindă fidelă a vieții intelectuale a poporului nostru, să servească intuițiunei noastre ca directivă la întocmirea problemelor și dezvoltarea activității sale pentru ocrotirea și înaintarea intereselor culturale ale poporului român.

Cât pentru repertoriile bibliografice, acelea sînt unul din cele mai indispensabile și importante izvoare auxiliare pentru evaluarea producțiunei literare. Acestui scop vor corespunde cu atât mai perfect, cu cât vor fi mai complete. Din această cauză, și de oarece la noi lipsesc ce totul alte publicațiuni bibliografice, credem de importanță deosebită a continua cu enumerarea tuturor publicațiilor apărute în fiecare ram, fără a considera la extensiunea ori valoarea lor internă.

După aceste observări trecem la aprecierea producțiunei literare a anului trecut.

În genere producțiunea literară română din patrie în ultimul an arată un nou și îmbucurător progres.

Stările mișcării noastre literare, în comparație cu însemnătatea noastră numerică și cu progresele noastre pe teren cultural, ce e drept, nici pe departe nu sînt mulțumitoare. Însă ținînd cont de stările cu totul deplorabile ale trecutului și cu faptul, că de un șir de ani acele neajunsuri dispar tot mai mult și că producțiunea noastră literară, atât după dimensiunile ei externe, cât și după valoarea internă, este în continuă și progresivă creștere, tabloul producțiunei anului trecut, va trebui să ne mulțumească.

Putem constata, că în liniamente generale direcțiunea mișcării noastre literare — cu puține ameliorări — a rămas și de astă-dată nealterată și că progresul constat în rapoartele premergătoare, se menține cu o fermitate mulțumitoare.

Literatura bisericească.

Literatura bisericească a fost atinsă în rapoartele noastre mai mult numai pentru completarea tabloului, ce îl dăm despre mișcarea literară a Românilor din patrie. Am plecat anume din punctul de vedere, că literatura bisericească are în autoritățile bisericilor române factorii cei mai chemați și competenți a o sprijini și controla, și astfel nu este avertisat la concursul ce l'i-ar putea da o asociațiune particulară ca a noastră.

Cu toate acestea ne vedem îndemnați a insista de astă-dată și la acest loc asupra unor momente, a căror importanță trece peste cadrul chestiunilor strict bisericești și atinge interese mai generale ale poporului nostru.

Istoria bisericească este prea puțin cultivată la noi, un defect care trebuie regretat cu atât mai mult, pentru-că istoria bisericilor noastre este atât de strîns legată de istoria, nu numai culturală, ci și politică a poporului nostru, încât formează — la noi mai mult decît la alte popoare — o parte integrantă și momentuoasă a istoriei noastre generale. Această împrejurare ne îndreptățește a cere dela cercurile noastre bisericești, ca și dinsele, în cadrul competenței lor, să dea o atențiune mai mare și un sprigin mai eficace cultivării istoriei noastre bisericești, și prin aceasta să promoveze și completeze acțiunea începută de cercurile lumenști pentru înaintarea istoriografiei române.

Presa periodică bisericească, care în comparațiune atât cu prețul celorlalte foi românești, cât și cu prestațiunile sale, este peste măsură scumpă, și față cu care prin urmare se pot formula pretenții mai riguroase, nu ocupă în materie de literatură bisericească un rol destul de important și prin urmare nu justifică jertfele, ce pentru susținerea ei se detrag dela celelalte organe publicistice.

Precum în anii premergători, tot astfel și de astă-dată lipsese în repertoriul bibliografic al acestui ram scrierile religioase-morale, atât de importante pentru un popor, care ca și al nostru, stă pe o treaptă culturală mai înăpoiată. «Asociațiunea», care în timpul mai nou a început a împărți cu ocaziunea adunărilor sale cărți populare, între cari fără îndoială cele mai corespunzătoare ar fi scrierile religioase-morale pentru popor, — vîzînd lipsa aproape totală a acestora, a publicat un concurs pentru lucrări de această natură și cu scrierile ce se vor premia va pune bazele unei biblioteci populare proprii. În această direcțiune «Asociațiunea», deasemenea cere și așteaptă concursul cercurilor bisericești.

Literatura didactică și școlară.

Publicațiunile didactice, pedagogice și școlare și de astă-dată reprezintă ramul cel mai bogat al literaturii noastre.

Causele prosperității acestui ram literar, după-cum am arătat de repețori în rapoartele noastre premergătoare, sînt a se căuta în împrejurarea, că deoparte școalele noastre au trebuință imperioasă de manuale, ear' de altă parte că din cauza creșterii continue a numărului elevilor români de școală, cari sub nici o condițiune nu se pot lipsi de manualele prescise, — acest ram al literaturii noastre a devenit foarte lucrativ.

Chiar aceste împrejurări impun însă autorităților noastre școlare datoria, de a îngriji ca producțiunea de manuale didactice să nu fie degradată la rolul unei meserii, și au fost binecuvîntate motivele, pentru cari am cerut de repețori, ca cercurile competente să observe cea msi mare rigoare la aprobarea cărților de școală.

Doși acest memento nici de astă-dată nu e de prisos, putem constata totuși faptul îmbucurător, că — după-cum arată critica competentă — deodată cu creșterea numerică a producțiunei acestui ram, crește și valoarea internă a scrierilor publicate.

Avem să remarcăm la acest loc progresul îmbucurător ce-l arată Anuaarele școalelor noastre medii, cari devin tot mai mult un important factor al literaturii noastre pedagogice. Îndeosebi Anuarul gimnasiului român din Brașov se distinge an de an prin un cuprins tot mai bogat și valoros și merită cu drept cuvînt a fi numit un model de program școlar.

Deasemenea trebuie remarcate între organele presei periodice, aparținătoare acestui ram, și valoroasele publica-

țiuni ale «Foi Pedagogice». Cu începutul anului curent presa pedagogică s'a înăvuit cu un nou organ «Foia școlastică» din Blaj, și s'a făcut încercare și în «Foia Poporului» de a concentra activitatea literară a pedagogilor nostri. Din parte-ne nu legăm mari speranțe de acest spor al organelor pedagogice, ci ne-am crede în drept a ne aștepta la rezultate cu mult mai reale, dacă pedagogii nostri, fără considerațiuni confesionale, locale și de altă natură separatistică, ar da mîna cu toții să-și creeze și susțină un organ pedagogic, care ar stă la nivelul științei moderne. S'ar pute realiza o asemenea concentrare cu atât mai virtos, pentru-că interesele mai mult particulare ale învățătorimei din diferitele diecese, etc. s'ar pute valida pe deplin în numeroasele noastre organe bisericești, cari — după-cum se constată la un loc — și de altminterea nu prea fac literatură, nici bisericească, nici profană, ci se ocupă peste trebuințele noastre cu chestiuni mai străine bisericeii, decît ar fi afacerile învățătorimei.

Starea poporului nostru în genere și îndeosebi și a învățătorimei noastre nici pe departe nu este atât de splendidă, încât să ne putem permite luxul a susține o întreagă serie de organe publicistice pentru ocrotirea unor interese, ce și în un organ ar pute fi apărute cu deplin efect, și jertfele ce trebuie să aducem pentru susținerea acelor reviste dispensabile, s'ar pute consacra cu mai mult folos pentru spriginirea altor ramuri ale literaturii noastre.

(Va urma).

INFORMAȚIUNI

„Neaga”. La Teatrul Național s'a pus în repetiție, pentru a fi reprezentată în cursul viitoarei stagiuni, o nouă lucrare a M. S. Reginei Carmen Sylva, o dramă intitulată «Neaga».

„Zootechnia sau cultura generală și specială a vitelor cornute”, de Dr. George Maior, profesor de agricultură la școala superioară dela Ferestru și la seminarul Nifon în București.

Zootechnia, op în 8° mare, în extensiune de 780 pagini, avînd intercalate, în text 225 figuri, formează al III-lea volum din valoroasa lucrare a dlui Dr. G. Maior: «Manual de agricultură rațională». Costă 8 coroane.

„Gazeta Săteanului”. Revistă ilustrată enciclopedică. Apare în București la 5 și 20 a fiecărei luni. Abonamentul 10 lei pe an. Anul al XVI-lea, nr. 13 (324) din 5 August v. 1899 are următorul cuprins: O nouă concurență, de „...”. — De ce sînt unii fericiți de boale, de S. N. — Era primordială, de Lascăr Veniamin. — Deale stupăriei (fine), de G. M. S. — Se civilizează Turcia, de N. — Ghica Vodă, Domnul Moldovei (fine). — Din proverbele Românilor. Clodotă, de Jules Zanné. — Cronica agricolă, de C. C. D. — Artilerie contra grindinei, de Un cultivator. — Felurimi. — (5 ilustrațiuni).

Sosiți în Sibiu.

La 21 August n. 1899.

Hotel „Imperatul Romanilor”. Contele Teleky cu familia, proprietar din Drașeu; Csánády, major, Palkovits, sublocotenent, din Cluj; Dr. Siegmund cu familia, fisic orăș. din Medias; Schuleri cu soția, proprietar din Sebeșul-săsc; Scheg, fabricant din Brașov, Nagy, din Aiud; Gollav, Grecianu, din Căneni, ingineri; Stanciu cu familia din Craiova, Harri cu soția din Budapesta, privatieri; Dr. Lesztényi cu familia, avocat din Budapesta; Klein, Grauer, din Budapesta, Stern, Kral, Burschik, Gorges, din Viena, comercianți.

Hotel „Meltzer”. Socol, privatier din Petroșeni; Zerbos, arîndator de regale din Orăștie; Dr. Acs, subjude din Aiud; Georgescu, sublocotenent din București; Kovács din Agriș, Petru din Petroșeni, Kovács din Novisad, privatieri; Bunea, director, Klein, contabil, din Brașov; Florian, capelan militar din Visegrad; Albu cu familia, profesor din Brad; Weber, preot din Brașov; Doctor, preot din Hașfalău; Albrecht, comerciant din Brașov.

Med. univ.

Dr. Alex. de Vaida-Voevod,
medic român.

[231] 9-15 KARLSBAD,

ALTE WIESE, „GOLDNE KRONE”.

Cele mai bune copii le dă cerneala-copir neagră-violetă a lui Bayer.

Cea mai bună cerneală de scris e cerneala-Japan a lui Bayer.

Unde nu se capătă o liferează direct fabrica chimică a lui Eduard Beyer în Teplitz.

[178] 34—50

Bibliografie.

A apărut:

Istoria agriculturii, de I. Loser, traducere autorizată, de „Un prieten al plugarilor”. Retipărire din „Tel. Rom.” Sibiu, tiparul tipografiei archidiecezane.

Partea a VI-a din *Memorialul lui Iosif Sterca Șuluțu* de Cârpeniș, membru fondator și membru în comitet al „Asociației pentru literatura română și cultura poporului român”. Sibiu, tip. W. Krafft. Este un volum de 297 pagini, cu conținut variat și interesant și costă 1 fl. 25 cr. + 10 cr. porto. Două sute fl. din prețul cărții, se vor da pentru „casa națională”, restul pentru alte scopuri filantropice. La sfârșitul cărții se adaugă o compoziție musicală: *Doina Metropolitului Alexandru Sterca Șuluțu*, aranjată pe note pentru voce și piano. Partea cea mai mare a articolelor ce conține a mai fost publicată, prin foi și reviste, dar valoarea lor e permanentă. Între altele conține întreaga biografia *nefericitului Dragoș*.

Almanachul tipografic, anul al III-lea pe 1899, de dl George Filip, tipograf.

Acest Almanach este o lucrare artistică, tipărită în institutul de arte grafice „Minerva”; a dlor Filip, Moroiu, Popovici și Tălășescu.

Cuprinde o bogată și foarte interesantă materie literară, științifică, comercială etc. Adresele ziarelor cotidiene din capitală cu personalul redacțiilor etc.

În text, pe lângă multe ilustrații artistice luate în diferite culori, menționăm două, în trei culori: una reprezentă o Româncă din Ardeal și alta un cort țigănesc.

Almanachul este elegant legat în pânză și se vinde cu 1 leu și 50 volumul.

Ceva din trecutul orașului Suceava, de Animpodist Daschevici. Tip. lui Hermann Beiner în Suceava.

A apărut în tipografia noastră cartea „*Principiile politice*” (după Dr. Fr. de Holzendorff) de Teodor V. Păcățian. Formatul 8° mare, cuprinsul 290 pagini, tiparul curat și cetet. Prețul 2 fl.

În cartea aceasta, de netăgăduită valoare literară, sunt tratate cu multă competență următoarele teme din domeniul politicii:

Politica e — știință. — Politica e — artă. — Conexiunea științei și a artei de stat în procesul politic. — Raportul dreptului pozitiv cu politica. — Conflitele între manuirea dreptului și a politicii practice. — Raportul între morală și politică. — Scopurile ideale de stat. — Scopurile reale de stat. — Scopul de putere națională al statelor. — Scopul de drept individual în stat. — Scopul social-cultural al statului. — Armonia scopurilor de stat.

O recomandăm cu căldură publicului român, iubitor de literatură științifică, în special însă celor ce, conform poziției lor sociale, sunt chemați să fie conducători politici ai poporului nostru.

De vânzare în librăria institutului nostru.

Împăratul Marc Ulpiu Traian (98—117 d. Chr.). Prelegere ținută la 16 Martie 1893 în localitățile „clubului român” din Suceava, de Animpodist Daschevici. Tip. conc. Arch. Silv. Morariu-Andrievici în Cernăuți.

Propedeutica filosofică pentru învățământul secundar, de Greg. Pletos, profesor în Năsăud. Partea I, psihologia empirică, cu un adăug: bucuți de lectură psihologică, — carte aprobată de ministerul cultelor și instrucției publice ca manual pentru școalele medii. — Prețul 80 cr.

„ENCICLOPEDIA ROMÂNĂ”

editată sub auspiciile și din însărcinarea „Asociației pentru literatura română și cultura poporului român”.

Dr. Corneliu Diaconovich, prim-secret. Asociației.

A apărut fasciculul XV. al acestei importante și mari publicații, și astfel după o muncă stăruitoare din partea direcției și a colaboratorilor publicului român are în mâinile sale deja a doua jumătate a acestei opere unice în literatura română. Fasc. XV. cuprinde articolele Farina—Fulgurii, între cari o serie însemnată de articole mai mari și de interes special românesc, apoi articole istorice și etnografice, de geografie, de literatură și filosofie etc. Remarcăm articolele istorice și etnografice: Fărșeroți, Februarie (revoluția), Fini, Francez, Franci, Franco-german (răsobiul), Frătuți, etc.; biografii române: Farcaș, Fekete-Negruțiu, Felix, Fétu, Filaret, Filip, Filimon, Filipescu, Flechtenmacher, Fleva, Flondor, Florescu, Florian, Fodor; biografii străine: Fawcett, Fénelon (M. Străjanu), Ferdinand, Ferry, Fichte, Filip, Fischer, Flammarion, Fotie, Fotino, Francisc, Francisc Iosif, Franklin, Frideric; articole de literatură și de filosofie: Parmec (Dragomirescu), Farsa (M. Străjanu), Fatalism (Dragomirescu), Faust (M. Străjanu), Făt frumos (Marienescu), Filosofia (Dragomirescu), Frumos (Dragomirescu); din materialul geografic: Fehér, Fessan, Finlanda, Fiume, Flandra, Florența, Focșani, Francia, Franzensbad, Frislanda; articole mai mari și mai interesante: Farmacia (Dr. I. Felix), Fauna (Dr. Leon), Febra, Fecundațiune, Ferment, Feudalitate (Biron), Fidejusiune, Fier, Figura, Filologia (Tiktin), Filtru (Dr. Felix), Fisica, Fisiocratism, Fisiologia, Flagelanți, (Dr. Radu), Flaut (Cerne), Floare, Flora, Fluier (Cerne), Folklore, Fondul religiosar gr-or. bucovinean, Fort (Iannescu), Fortă, Fortăreață, Fortificațiune, Fosfor, Franciscani, Franco-maçon, Fruct, Frunza.

Abonamentele se fac la W. Krafft în Sibiu (depoziț general pentru România: E. Storek, București) și se primesc numai pentru publicațiunea întreagă. Prețul de prenumărare: pentru un tom broșurat fl. 10.—, compactat fl. 11.60 (în România lei 25.—, resp. 28.50).

Cursul pieței din Sibiu.

Hărte-monești române	Cump.	9.35	vend.	9.41
Lire turcești				
Imperiali (15 R. aur)		18.85		19.95
Ruble rusești 100 a		126.—		127.—
Galbeni		5.62		5.68
Napoleon-d'ori		9.50		9.66
100 Marce germane		58.60		59.—
Livre sterling		11.94		12.04

Bursa de Budapesta.

Din 19 August n. 1899.		
Renta de aur ung. 4%		118.40
„ „ 4% „ „		96.40
„ „ val. cor. 6%		120.75
Imprumutul căilor ferate ung.		120.20
Bonuri rurale ung.		94.75
„ „ croate-slavone		96.—
Obligațiunile desp. regalilor		100.—
Losuri pentru regularizarea Tisei și Seghedin		140.—
Renta de hărte austriacă		100.10
„ de argint austriacă		100.—
„ de aur austriacă		118.50
Losuri austriace din 1860		138.—
Acțiunile băncii austro-ungare		900.—
„ „ de credit ung.		392.—
„ „ de credit austr.		391.50
Scrisuri fonciare ale institutului de credit și economii „Albina”		102.—
Argintul		5.67
Galbeni împărătești		5.65
Napoleon-d'ori		9.56
Mărci 100 imp. germane		58.90
London 10 Livre sterlingi		120.75

Bursa de Viena.

Din 19 August n. 1899.		
Renta de aur 4%		118.20
Renta ung. v. c. 4%		96.40
Imprumutul căilor ferate ung.		120.40
Bonuri rurale ung.		94.50
„ „ croate-slavone		96.25
Renta de hărte austriacă		100.15
„ „ argint austriacă		100.15
„ „ aur austriacă		118.60
Losuri austriace din 1860		137.60
Acțiunile băncii austro-ungare		908.—
„ „ de credit ung.		392.50
„ „ de credit austr.		387.80

Bursa de București.

Din 5 August v.		
5% Renta perpetuă		84
5% „ am. 1881 101%		84
5% „ „ 1892 100%		86
5% „ „ 1893 100%		86
5% „ „ 1894 87%		85
4% „ „ 1895 89		85
5% „ „ 1896 92		85
4% „ „ 1897 92		85
5% „ „ 1898 92		85
5% „ „ 1899 92		85
5% „ „ 1900 92		85
5% „ „ 1901 92		85
5% „ „ 1902 92		85
5% „ „ 1903 92		85
5% „ „ 1904 92		85
5% „ „ 1905 92		85
5% „ „ 1906 92		85
5% „ „ 1907 92		85
5% „ „ 1908 92		85
5% „ „ 1909 92		85
5% „ „ 1910 92		85
5% „ „ 1911 92		85
5% „ „ 1912 92		85
5% „ „ 1913 92		85
5% „ „ 1914 92		85
5% „ „ 1915 92		85
5% „ „ 1916 92		85
5% „ „ 1917 92		85
5% „ „ 1918 92		85
5% „ „ 1919 92		85
5% „ „ 1920 92		85
5% „ „ 1921 92		85
5% „ „ 1922 92		85
5% „ „ 1923 92		85
5% „ „ 1924 92		85
5% „ „ 1925 92		85
5% „ „ 1926 92		85
5% „ „ 1927 92		85
5% „ „ 1928 92		85
5% „ „ 1929 92		85
5% „ „ 1930 92		85
5% „ „ 1931 92		85
5% „ „ 1932 92		85
5% „ „ 1933 92		85
5% „ „ 1934 92		85
5% „ „ 1935 92		85
5% „ „ 1936 92		85
5% „ „ 1937 92		85
5% „ „ 1938 92		85
5% „ „ 1939 92		85
5% „ „ 1940 92		85
5% „ „ 1941 92		85
5% „ „ 1942 92		85
5% „ „ 1943 92		85
5% „ „ 1944 92		85
5% „ „ 1945 92		85
5% „ „ 1946 92		85
5% „ „ 1947 92		85
5% „ „ 1948 92		85
5% „ „ 1949 92		85
5% „ „ 1950 92		85
5% „ „ 1951 92		85
5% „ „ 1952 92		85
5% „ „ 1953 92		85
5% „ „ 1954 92		85
5% „ „ 1955 92		85
5% „ „ 1956 92		85
5% „ „ 1957 92		85
5% „ „ 1958 92		85
5% „ „ 1959 92		85
5% „ „ 1960 92		85
5% „ „ 1961 92		85
5% „ „ 1962 92		85
5% „ „ 1963 92		85
5% „ „ 1964 92		85
5% „ „ 1965 92		85
5% „ „ 1966 92		85
5% „ „ 1967 92		85
5% „ „ 1968 92		85
5% „ „ 1969 92		85
5% „ „ 1970 92		85
5% „ „ 1971 92		85
5% „ „ 1972 92		85
5% „ „ 1973 92		85
5% „ „ 1974 92		85
5% „ „ 1975 92		85
5% „ „ 1976 92		85
5% „ „ 1977 92		85
5% „ „ 1978 92		85
5% „ „ 1979 92		85
5% „ „ 1980 92		85
5% „ „ 1981 92		85
5% „ „ 1982 92		85
5% „ „ 1983 92		85
5% „ „ 1984 92		85
5% „ „ 1985 92		85
5% „ „ 1986 92		85
5% „ „ 1987 92		85
5% „ „ 1988 92		85
5% „ „ 1989 92		85
5% „ „ 1990 92		85
5% „ „ 1991 92		85
5% „ „ 1992 92		85
5% „ „ 1993 92		85
5% „ „ 1994 92		85
5% „ „ 1995 92		85
5% „ „ 1996 92		85
5% „ „ 1997 92		85
5% „ „ 1998 92		85
5% „ „ 1999 92		85
5% „ „ 2000 92		85
5% „ „ 2001 92		85
5% „ „ 2002 92		85
5% „ „ 2003 92		85
5% „ „ 2004 92		85
5% „ „ 2005 92		85
5% „ „ 2006 92		85
5% „ „ 2007 92		85
5% „ „ 2008 92		85
5% „ „ 2009 92		85
5% „ „ 2010 92		85
5% „ „ 2011 92		85
5% „ „ 2012 92		85
5% „ „ 2013 92		85
5% „ „ 2014 92		85
5% „ „ 2015 92		85
5% „ „ 2016 92		85
5% „ „ 2017 92		85
5% „ „ 2018 92		85
5% „ „ 2019 92		85
5% „ „ 2020 92		85
5% „ „ 2021 92		85
5% „ „ 2022 92		85
5% „ „ 2023 92		85
5% „ „ 2024 92		85
5% „ „ 2025 92		85
5% „ „ 2026 92		85
5% „ „ 2027 92		85
5% „ „ 2028 92		85
5% „ „ 2029 92		85
5% „ „ 2030 92		85
5% „ „ 2031 92		85
5% „ „ 2032 92		85
5% „ „ 2033 92		85
5% „ „ 2034 92		85
5% „ „ 2035 92		85
5% „ „ 2036 92		85
5% „ „ 2037 92		85
5% „ „ 2038 92		85
5% „ „ 2039 92		85
5% „ „ 2040 92		85
5% „ „ 2041 92		85
5% „ „ 2042 92		85
5% „ „ 2043 92		85
5% „ „ 2044 92		85
5% „ „ 2045 92		85
5% „ „ 2046 92		85
5% „ „ 2047 92		85
5% „ „ 2048 92		85
5% „ „ 2049 92		85
5% „ „ 2050 92		85
5% „ „ 2051 92		85
5% „ „ 2052 92		85
5% „ „ 2053 92		85
5% „ „ 2054 92		85
5% „ „ 2055 92		85
5% „ „ 2056 92		85
5% „ „ 2057 92		85
5% „ „ 2058 92		85
5% „ „ 2059 92		85
5% „ „ 2060 92		85
5% „ „ 2061 92		85
5% „ „ 2062 92		85
5% „ „ 2063 92		85
5% „ „ 2064 92		85
5% „ „ 2065 92		85
5% „ „ 2066 92		85
5% „ „ 2067 92		85
5% „ „ 2068 92		85
5% „ „ 2069 92		85
5% „ „ 2070 92		85
5% „ „ 2071 92		85
5% „ „ 2072 92		85
5% „ „ 2073 92		85
5% „ „ 2074 92		85
5% „ „ 2075 92		85
5% „ „ 2076 92		85
5% „ „ 2077 92		85
5% „ „ 2078 92		85
5% „ „ 2079 92		85
5% „ „ 2080 92		85
5% „ „ 2081 92		85
5% „ „ 2082 92		85
5% „ „ 2083 92		85
5% „ „ 2084 92		85
5% „ „ 2085 92		85
5% „ „ 2086 92		85
5% „ „ 2087 92		85
5% „ „ 2088 92		85
5% „ „ 2089 92		85
5% „ „ 2090 92		85
5% „ „ 2091 92		85
5% „ „ 2092 92		85
5% „ „ 2093 92		85
5% „ „ 2094 92		85
5% „ „ 2095 92		85
5% „ „ 2096 92		85
5% „ „ 2097 92		85
5% „ „ 2098 92		85
5% „ „ 2099 92		85
5% „ „ 2100 92		85

Pentru redacție și editură responsabil: Andrei Baltes. Proprietar: Pentru „Tipografia”, societate pe acțiuni: Iosif Marschall.

Anunț.

În cancelaria subscrierului cu 1 Septembrie se primește un tinăr cu creștere bună socială, care e destinat pe cariera notarială; cei maturi, cu scrisoare frumoasă și cari posed limba maghiară și germană sunt preferiți.

Doritorii de a se aplica să se adreseze subscrierului, comunicându-mi etatea, religionea și calificatiunea sa, ca astfel să-i pot comunica condițiunile.

[256] 1—3

Zlatna, în 18 August 1899.

Iuliu V. Albin,

not. cerc.